

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 43CoE/482/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6114224226
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 11. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Drahomíra Dibdiaková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2015:6114224226.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací v exekučnej veci oprávneného POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, zastúpeného spoločnosťou Advocate s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 36 865 141 proti povinnému O. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom N. N., štátny občan Slovenskej republiky, zast. opatrovníkom M. T., zamestnankyňou Okresného súdu Banská Bystrica, vedenej súdnym exekútorom JUDr. Rudolfom Krutým, PhD. so sídlom Exekútorského úradu Záhradnícka 60, 821 08 Bratislava pod sp. zn. EX 39227/14 o vymoženie pohľadávky vo výške 424,- Eur s prísl., o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 4Er/3462/2014-26 zo dňa 1. júna 2015 jednohlasne takto

rozhodol:

Uznesenie Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 4Er/3462/2014-26 zo dňa 1. júna 2015 z r u š u j e a vec v r a c i a okresnému súdu na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozhodnutím zamietol okresný súd žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že exekučným titulom je právoplatný a vykonateľný rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu spoločnosti Slovenská rozhodcovská a.s., sp. zn. SR 00275/12, ktorý vydal dňa 19.11.2013 rozhodca JUDr. Michal Rašla. Podkladom pre vydanie rozhodcovského rozsudku bola zmluva o úvere č. XXXXXXXXXX uzavretá medzi oprávneným a povinným dňa 19.11.2010. Účastníci konania zabezpečili svoj záväzkový vzťah neúplnou zmenkou (blankozmenkou) vystavenou dňa 19.11.2010. V ten istý deň ako bola uzatvorená zmluva o úvere účastníci uzatvoril rozhodcovskú zmluvu, od ktorej si Rozhodcovský súd odvodil svoju právomoc na prejednanie sporu.

Súd prvého stupňa vychádzal zo záveru, že zmluva o úvere uzavretá medzi oprávneným ako veriteľom a povinným ako dlžníkom, na základe ktorej oprávnený uplatnil na rozhodcovskom súde svoj nárok je spotrebiteľskou zmluvou, čo vyplýva z povahy zmluvných strán, predmetu podnikateľskej činnosti oprávneného a v konečnom dôsledku aj z obsahu zmluvy. Z uvedených dôvodov na daný právny vzťah aplikoval ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy o úvere upravujúce spotrebiteľské zmluvy.

Okresný súd konštatoval, že návrh rozhodcovskej zmluvy je aj v danom prípade pripravený na predtlačenom tlačive, do ktorého sa len vpisujú požadované údaje a spotrebiteľ nemá možnosť žiadnym spôsobom zmeniť obsah tejto zmluvy, nemôže vyjednávať, jedinou jeho alternatívou je prijatie, respektíve odmietnutie návrhu ako celku. Kvalifikačným kritériom pre záver, že nejde o individuálne vyjednanú zmluvnú podmienku je stav, ak zmluvné podmienky boli vopred pripravené a nebolo možné meniť ich obsah. Súdna kontrola neprijateľnosti zmluvných podmienok je nutná aj za stavu, že zmluvný vzťah hlavný a vedľajší bol vyjadrený v samostatných listinách. Niet dôvod vylúčiť súdnu kontrolu formulárovej zmluvy len preto, že je na samostatnej listine a nebola hodnoverne preukázaná vôľa

spotrebiteľa individuálne vyjednať, aby prípadné spory riešil rozhodca (v danej veci predformulovaný na tlačive dodávateľa). Inak by aj napríklad záložné zmluvy, ktoré sa nachádzajú na „sólo“ tlačivách boli vylúčené zo súdnej kontroly. Podstatou individuálne nevyjednanej zmluvnej klauzuly je skutočnosť, že bola vopred dodávateľom naformulovaná bez možnosti zmeny jej obsahu, a to je práve aj prípad typových rozhodcovských zmlúv, ktoré sa predkladajú spotrebiteľom na podpis a majú vyvolať dojem, že si ich vyžiadali spotrebiteľia. (z uznesenia Krajského súdu v Prešove 6CoE/40/2013 zo dňa 09.04.2013).

Rozhodcovská zmluva uzavretá so spotrebiteľom, ak má byť právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje aj informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo tá ktorá voľba konkrétne znamená (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 M Cdo 9/2012).

Praktickým dôsledkom rozhodcovskej zmluvy formulovanej tak, ako je tomu v tomto prípade, je že spotrebiteľovi je fakticky odopretá možnosť brániť svoje práva pred všeobecným súdom v prípade, ak oprávnený podá žalobu na rozhodcovský súd. Znenie rozhodcovskej zmluvy neodporuje síce doslovnému zneniu zákonného ustanovenia, avšak svojimi dôsledkami sleduje ten cieľ, aby predmetné ustanovenie dodržané nebolo, teda zákon obchádza (in fraudem legis). Súd v danom prípade nemal pochybnosť o tom, že predmetná rozhodcovská zmluva je v rozpore so znením § 53 ods. 4 písmeno r) Občianskeho zákonníka, čo má za následok absolútnu neplatnosť predmetného zmluvného dojednania, na čo musí súd prihliadať z úradnej povinnosti (ex officio). Výkon rozhodnutia môže byť vedený len vtedy, keď je určený vykonateľným exekučným titulom. Existencia takéhoto titulu je materiálным predpokladom každého výkonu. Ak neexistuje potrebný titul, je výkon neprípustný. Keďže právomoc rozhodcovského súdu na rozhodnutie v predmetnej veci je založená na absolútne neplatnom právnom úkone, neprijateľne dojednanej rozhodcovskej zmluve, exekučný súd po preskúmaní exekučného titulu dospel k záveru, že ide o exekučný titul, ktorý vydal orgán na to nepríslušný, na podklade ktorého nie je možné exekúciu vykonať.

Skutočnosť, že je v rozhodcovskej zmluve uvedená alternatíva, umožňujúca riešenie sporov pred príslušným súdom v súdnom konaní, neodstraňuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Vychádzajúc však z povahy samotnej zmluvy je zrejmé, že subjektom, ktorý bude mať v konečnom dôsledku právo voľby medzi rozhodcovským súdom alebo súdom bude takmer vždy dodávateľ (oprávnený), nakoľko miera jeho práv voči druhej zmluvnej strane zabezpečuje takmer úplnú dominanciu v tomto zmluvnom vzťahu a minimalizuje dôvody na podanie žaloby zo strany spotrebiteľa, keďže dominantnou je v tomto prípade povinnosť spotrebiteľa splácať poskytnutý úver. Možnosť iniciovania sporu z uzavretých zmlúv zo strany spotrebiteľa je teda skôr teoretická. Vzhľadom na to, že ako žalobca bude vo väčšine prípadov vystupovať dodávateľ, takto formulovanou rozhodcovskou doložkou prakticky nanúti podrobenie sa právomoci rozhodcovského súdu v dôsledku výberu medzi viacerými do úvahy prichádzajúcimi spôsobmi riešenia sporu vykonaného dodávateľom ako silnejšou stranou spotrebiteľského vzťahu.

Predpokladom na zákonné vedenie exekúcie je existencia vykonateľného rozhodnutia po materiálnej aj formálnej stránke. Súčasťou predpokladov na vykonateľnosť exekučného titulu je, že exekučný titul bol vydaný orgánom, ktorý mal na jeho vydanie právomoc a v prípade ak nie, ide o právny akt nulitný, ktorý v exekučnom konaní nie je možné vykonať, takýto akt nikoho nezaväzuje a hľadá sa na neho akoby neexistoval (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 3MCdo/20/2008 zo dňa 22.04.2009). Nedostatok právomoci rozhodcovského súdu odvíjajúci sa od neexistencie či neplatnosti rozhodcovskej zmluvy má v spotrebiteľskej veci za následok materiálnu nevykonateľnosť (nezáväznosť) rozhodcovského rozsudku (Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo/1/2012 zo dňa 21.03.2012). Keďže právomoc rozhodcovského súdu na rozhodnutie je v predmetnej veci založená na absolútne neplatnom právnom úkone, exekučný súd po preskúmaní exekučného titulu dospel k názoru, že je vydaný v rozpore so zákonom, preto v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol.

Keďže právomoc rozhodcovského súdu na rozhodnutie je v predmetnej veci založená na absolútne neplatnom právnom úkone, exekučný súd po preskúmaní exekučného titulu dospel k názoru, že je vydaný v rozpore so zákonom, preto v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonom stanovenej lehote oprávnený odvolanie s návrhom, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Ako dôvody podania odvolania uviedol § 205 ods. 2 písm. c) a f) O.s.p.. V odvolaní tvrdil, že súd prvého stupňa prekročil v prejednávanej veci rámec svojej preskúmačej činnosti, ktorú mu zveril zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (ďalej len Exekučný poriadok) a v jeho nadväznosti zákon č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní. Súd v prejednávanej veci okrem § 44 ods. 2 Exekučného poriadku aplikoval na zistený skutkový stav aj § 45 ZoRK, s čím oprávnený nesúhlasil a mal za to, že súd na správne zistený skutkový stav veci nesprávne aplikoval právny predpis napriek tomu, že ustanovenie § 45 ods.1, ods. 2 ZoRK upravuje povinnosť exekučných súdov zastaviť exekučné konanie v prípade, ak rozhodcovský rozsudok ukladá povinnosť, ktorá odporuje dobrým mravom. Exekučný súd v konaní o vydaní poverenia na vykonanie exekúcie z predložených podkladov posudzuje exekučný titul z formálnej a materiálnej stránky. Preskúmaním materiálnej stránky zisťuje exekučný súd, či sú splnené hmotnoprávne predpoklady exekučného titulu. Exekučný súd nemôže skúmať samotné rozhodcovské konanie, pretože rozhodcovský rozsudok, a nie rozhodcovské konanie zaväzuje k niečomu nedovolenému. Splnenie podmienok zastavenia exekúcie, t.j. zaväzovať k niečomu objektívne nemožnému, právom nedovolenému alebo niečomu čo je v rozpore s dobrými mravmi však musí mať povahu zjavného nedostatku exekučného titulu.

Ďalej tvrdil, že exekučný súd nemôže zaujímať právne stanoviská a úvahy k výroku samotného exekučného titulu a musí sa obmedziť len na také dôvody zastavenia exekúcie, ktoré majú povahu skutkovo zjavných dôvodov. V prípade, ak súd na zistený skutkový stav aplikoval § 45 ods. 2 ZoRK spôsobom právneho posúdenia správnosti výroku rozhodcovského súdu, ukrátil tým strany exekučného konania o práva, ktoré im priznáva zákon o rozhodcovskom konaní, ako aj Občiansky súdny poriadok, a to hlavne právo na prejednanie veci pred príslušným súdom. Strana exekučného konania sa takto môže vyjadriť k zisteniam exekučného súdu až v odvolaní podanom proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa. Postupom súdu v tejto veci a jeho výkladom § 45 ZoRK dochádza k nahrádzovaniu konania o žalobách o zrušenie rozhodcovských rozsudkov exekučným konaním, čo je v rozpore s obsahom a účelom zákona o rozhodcovskom konaní. Oprávnený namietal neúplne zistený skutkový stav, nakoľko v prejednávanej veci bola podkladom pre rozhodcovské konanie samostatná a individuálne dohodnutá Rozhodcovská zmluva, ktorá v článku II odsek 2, veta druhá upravila možnosť ktorejkoľvek zmluvnej strany podať žalobu o rozhodnutie akéhokoľvek sporu na všeobecný súd. Z uvedeného je zrejmé, že povinnému nebola odňatá možnosť obrátiť sa v prípade akýchkoľvek sporných otázok na všeobecný súd. K právnenému názoru okresného súdu ohľadne znemožnenia voľby spotrebiteľa dosiahnuť rozhodnutie sporu pred štátnym súdom v súvislosti s ust. § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka oprávnený poukázal na dôvodovú správu, v zmysle ktorej je cieľom tejto úpravy umožniť spotrebiteľom rozhodnúť sa, kde uplatnia svoje práva. V danej veci podľa názoru oprávneného okresný súd konal nad rámec zákonných ustanovení.

Povinný sa k odvolaniu nevyjadril.

Rozhodnutie okresného súdu bolo vydané vyšším súdnym úradníkom. Sudca nemienil odvolaniu oprávneného vyhovieť, preto ho podľa § 374 ods. 4, veta prvá a druhá Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) predložil odvolaciemu súdu na rozhodnutie.

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací vec prejednal podľa ustanovení § 212 ods. 1 a § 214 ods. 2 O.s.p. v senáte bez nariadenia pojednávania, pričom dospel k záveru, že odvolanie oprávneného je dôvodné.

Zo spisového materiálu odvolací súd zistil, že dňa 19.10.2014 bola pred súdnym exekútorom JUDr. Rudolfom Krutým, PhD. spísaná zápisnica obsahujúca návrh oprávneného na vykonanie exekúcie. Následne bola okresnému súdu dňa 14.11.2011 doručená žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

V prejednávanej veci oprávnený predložil exekučný titul, ktorým je rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu spoločnosti Slovenská rozhodcovská a.s., so sídlom v Bratislave sp. zn. SR 00275/12 zo dňa 19.11.2013. Podľa rozsudku rozhodcovského súdu bola povinnému uložená povinnosť zaplatiť oprávnenému sumu 424,- Eur, spolu so zmenkovým úrokom vo výške 0,25 % denne zo sumy 424,00 Eur od 14.07.2011 do zaplatenia, zákonným úrokom vo výške 6 % ročne zo sumy 424,00 Eur

od 27.09.2011 do zaplataenia a nahradiť trovy rozhodcovského konania vo výške 166,12 Eur, to všetko v mesačných splátkach vo výške 80,- Eur splatných vždy k poslednému dňu v mesiaci na účet žalobcu s tým, že prvá splátka sa stáva splatnou k poslednému dňu v mesiaci nasledujúcom po právoplatnosti tohto rozhodnutia, až do úplného zaplataenia dlhu, a to pod následkom straty výhody splátok a výkonu rozhodnutia v prípade nezaplataenia čo i len jednej splátky riadne a včas. Podkladom pre vydanie rozhodcovského rozsudku bola Zmluva o úvere č. XXXXXXXXXX, ktorú oprávnený a povinný uzavreli dňa 19.11.2010. Účastníci konania zabezpečili svoj záväzkový vzťah neúplnou zmenkou (blankozmenkou) vystavenou dňa 19.11.2010. V ten istý deň ako bola uzatvorená zmluva o úvere účastníci uzatvoril rozhodcovskú zmluvu, od ktorej si Rozhodcovský súd odvodil svoju právomoc na prejednanie sporu. Okresný súd následne v napadnutom uznesení zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, z dôvodu, že právomoc rozhodcovského súdu na rozhodnutie je v predmetnej veci založená na absolútne neplatnom právnom úkone, a že exekučný titul bol vydaný nepríslušným orgánom a v rozpore so zákonom.

Podľa článku II. ods. 1 a 2 Rozhodcovskej zmluvy uzavretej medzi účastníkmi dňa 19.11.2010 sa všetky spory, ktoré vzniknú zo zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXX uzatvorenej dňa 19.11.2010 vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie ako aj spory, ktoré vzniknú z dohody o vyplnení zmenky zabezpečujúcej túto úverovú zmluvu a uplatnenia práv z takto vyplnenej zmenky, vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, budú riešené pred Stálym rozhodcovským súdom, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na Stáлом rozhodcovskom súde; rozhodcovské konanie bude vedené podľa vnútorných predpisov Stáleho rozhodcovského súdu, a to jedným rozhodcom ustanoveným podľa vnútorných predpisov Stáleho rozhodcovského súdu, alebo pred príslušným súdom Slovenskej republiky, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na súde podľa príslušného právneho predpisu (zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok). Zmluvné strany sa dohodli, že pokiaľ ktorákoľvek zo zmluvných strán podá žalobu o rozhodnutie akéhokoľvek sporu, ktorý vznikne z právnych vzťahov uvedených v bode 1 tohto článku zmluvy vrátane sporu o platnosť, výklad alebo zrušenie zmluvy o úvere na všeobecnom súde, považuje sa táto skutočnosť za rozvázovaciú podmienku tejto rozhodcovskej doložky; ustanovenie tejto vety sa nepoužije v prípade, ak pred podaním žaloby na všeobecnom súde bola podaná žaloba na rozhodcovský súd vo veci, v ktorej je touto rozhodcovskou zmluvou v súlade s vnútornými predpismi Stáleho rozhodcovského súdu založená právomoc Stáleho rozhodcovského súdu.

Podľa článku I. ods. 1 Rozhodcovskej zmluvy, rozhodcovským súdom sa na účely tejto zmluvy rozumie Stály rozhodcovský súd zriadený spoločnosťou Slovenská rozhodcovská, a.s. so sídlom Karloveské rameno 8, 841 04 Bratislava.

V poslednom odseku Rozhodcovskej zmluvy povinný prehlásil, že z uzavretím zmluvy súhlasí a že pred uzavretím tejto zmluvy bol osobitne poučený o dôsledkoch uzavretia tejto rozhodcovskej zmluvy.

Podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu, táto lehota neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c) a d). Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie.

V zmysle citovaného § 44 ods. 2 Exekučného poriadku súd preskúmava exekučný titul aj ex offico. Pokiaľ je exekučným titulom rozhodcovský rozsudok, prirodzenou súčasťou preskúmania tohto exekučného titulu je zisťovanie toho, či medzi zmluvnými stranami bola platne uzavretá rozhodcovská zmluva, a to či už formou osobitnej zmluvy alebo formou rozhodcovskej doložky v zmluve podľa § 3 a § 4 Zák. č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní. Povinnosť skúmať platnosť rozhodcovskej doložky pre exekučný súd vyplýva priamo zo zákona, nie je potrebné ju osobitne odôvodňovať.

Súd môže v rozsahu svojej zákonnej prieskumnej povinnosti skúmať exekučný titul počas celého exekučného konania, nielen pri rozhodovaní o udelení poverenia exekútorovi, a to na návrh účastníka konania alebo aj bez návrhu. Spôsobilý exekučný titul je jednou zo základných podmienok exekučného konania, nedostatok ktorej je neodstrániteľný a je dôvodom na zastavenie exekučného konania. Pokiaľ teda súd zistí, že exekučný titul, predložený oprávneným nespĺňa formálne alebo obsahové

náležitosti, môže exekúciu zastaviť. Z uvedených dôvodov odvolací súd považuje odvoláciu námietku oprávneného, podľa ktorej mal exekučný súd prekročiť rámec svojej preskúpacej právomoci, keď posudzoval súladnosť exekučného titulu - rozhodcovského rozsudku so zákonom, za nedôvodnú. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 456/2011-19 zo dňa 23. novembra 2011, v ktorom Ústavný súd uviedol, že „okresný súd je nielen oprávnený, ale aj povinný skúmať zákonnosť exekučného titulu v ktoromkoľvek štádiu už začatého exekučného konania a nielen v súvislosti s vydaním poverenia na vykonanie exekúcie, a to napr. aj pre účely zistenia existencie dôvodu, pre ktorý by bolo potrebné už začaté exekučné konanie zastaviť“. Ústavný súd v nadväznosti na uvedené poukázal na ustálenú judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý v rozhodnutí sp. zn. 3 Cdo/164/1996 z 27. januára 1997 publikovanom v Zbierke stanovísk a rozhodnutí pod č. R 58/1997 uviedol, že „súdna exekúcia môže byť nariadená len na základe titulu, ktorý je vykonateľný po stránke formálnej a materiálnej. Ak bude exekúcia podľa titulu, ktorý tieto požiadavky nespĺňa, aj napriek tomu nesprávne nariadená, musí byť v každom štádiu konania i bez návrhu zastavená“.

Podľa § 52 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. platného a účinného k 19.11.2010 (ďalej Občiansky zákonník) spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa ods. 2 citovaného ustanovenia, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa ods. 3 citovaného ustanovenia, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa odseku 4 citovaného ustanovenia spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

V ustanovení § 53 Občianskeho zákonníka je obsiahnutá úprava neprijateľných podmienok v spotrebiteľských zmluvách. Ide o podmienky, s ktorými sa spotrebiteľ mal možnosť oboznámiť pred uzavretím zmluvy, ale nemohol ovplyvniť ich obsah. Ustanovenie odseku 1 vyššie citovaného ustanovenia zakotvuje všeobecnú zásadu, podľa ktorej spotrebiteľská zmluva nesmie obsahovať také ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, teda nesmie obsahovať neprijateľné podmienky. Zároveň však v druhej vete upravuje podmienky, za splnenia ktorých sa na zmluvné ustanovenia nehľadí ako na neprijateľné. Zákon č. 575/2009 Z. z. novelizujúci Občiansky zákonník s účinnosťou od 1. marca 2010 zmenil znenie druhej vety tak, že rozšíril okruh zmluvných podmienok, ktoré nemožno považovať za neprijateľné. Okrem už predtým upravených neprijateľných podmienok, medzi ktoré nepatrili tie podmienky, ktoré boli dohodnuté individuálne, novelou boli rozšírené podmienky o také, ktoré za neprijateľné nepovažovali ani zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak sú tieto zmluvné podmienky vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne.

Z vyššie uvedeného je zrejmé, že ochrana pred neprijateľnými podmienkami sa tak vzťahuje iba na tie spotrebiteľské zmluvy, pri uzatváraní ktorých spotrebiteľ nemôže ovplyvniť ich obsah, teda ktoré sú

vopred pripravené a obvykle zaradené do textu Všeobecných obchodných podmienok. Nevzťahuje sa však na tie zmluvné podmienky, ktoré boli dohodnuté zvlášť, na samostatnej listine, a teda s každým spotrebiteľom prejednané individuálne, čo v tejto veci vyplýva z poslednej časti textu Rozhodcovskej zmluvy, pretože povinný potvrdil podpisom, že bol z účelom tejto Rozhodcovskej zmluvy oboznámený a že súhlasí s tým, čo je v rozhodcovskej zmluve dohodnuté. Pri takto dohodnutých zmluvných podmienkach sa nemožno dovolávať ich neprijateľnosti.

Odvolačný súd súhlasí so záverom súdu prvého stupňa v tom, že zmluva o úvere uzavretá dňa 19.11.2010 medzi oprávneným ako veriteľom a povinným ako dlžníkom je spotrebiteľskou zmluvou, keďže z nej nevyplýva, že povinný je podnikateľským subjektom a že by povinný bol pri uzatváraní zmluvy o úvere konal v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti, pričom oprávnený pri jej uzatváraní konal v rámci svojej obchodnej činnosti. Z uvedeného dôvodu možno uvedený právny vzťah považovať za spotrebiteľský vzťah medzi spotrebiteľom (povinným) a dodávateľom (oprávneným) v zmysle ustanovení Občianskeho zákonníka. Súd prvého stupňa preto postupoval správne, v súlade s právnou úpravou Slovenskej republiky, keď skúmal rozhodcovskú zmluvu ako zmluvnú podmienku z hľadiska, či nevyvoláva nerovnováhu medzi dodávateľom a spotrebiteľom.

V prejednávanej veci rozhodcovský súd odvodil svoju právomoc na vydanie exekučného titulu od Rozhodcovskej zmluvy uzavretej medzi oprávneným a povinným dňa 19.11.2010. Zo samostatne uzavretej Rozhodcovskej zmluvy, ktorá nie je súčasťou Zmluvy o úvere je zrejmé, že medzi zmluvnými stranami bol dohodnutý spôsob riešenia možných sporov vyplývajúcich zo zmluvy o úvere. Skutočnosť, že spotrebiteľská zmluva, t.j. zmluva o úvere bola oprávneným vopred pripravená na predtlačenom tlačive, a teda spotrebiteľ ju nemal možnosť žiadnym spôsobom ovplyvniť ešte nezakladá predpoklad, že tomu tak bolo aj pri uzatváraní Rozhodcovskej zmluvy. Táto bola uzatvorená medzi účastníkmi na zvláštnom liste, a teda individuálne. Aj keď Rozhodcovská zmluva bola oprávneným ako veriteľom vopred pripravená pre dlžníka na samostatnom liste, do ktorého sa dopĺňajú požadované údaje, z rozhodcovskej zmluvy a ani zo zmluvy o úvere nevyplýva, že by neuzavretie rozhodcovskej zmluvy malo vplyv na uzavretie zmluvy o úvere.

Takto uzavretá Rozhodcovská zmluva nebráni spotrebiteľovi uplatniť svoje práva pred všeobecným súdom práve z dôvodu, že obsahuje alternatívne riešenie sporov, ktoré dostatočným spôsobom zabezpečuje spotrebiteľovi, rovnako ako veriteľovi právo podať žalobu nielen na rozhodcovský, ale aj na všeobecný súd. Práve umožnenie výberu súdu, či už rozhodcovského alebo všeobecného žiadateľom, ktorý výber je dohodnutý zmluvnými stranami v poslednej vete článku 2, bod 1 Rozhodcovskej zmluvy je dôkazom o tom, že takýmto žiadateľom môže byť rovnako veriteľ ako aj dlžník-spotrebiteľ, preto takéto dojednanie nemôže mať povahu neprijateľnej podmienky. Povinný pritom v poslednom odseku Rozhodcovskej zmluvy prehlásil, že s uzavretím rozhodcovskej zmluvy súhlasí a že pred uzavretím tejto zmluvy bol osobitne poučený o dôsledkoch jej uzavretia.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd považoval Rozhodcovskú zmluvu, ktorá založila právomoc rozhodcovského súdu vydať exekučný titul za individuálne dohodnutú, preto na ňu nie je možné aplikovať ustanovenia § 53 Občianskeho zákonníka o neprijateľných zmluvných podmienkach v spotrebiteľskej zmluve spôsobujúcich jej neplatnosť, a teda za platný právny úkon. To však nevylučuje, že by rozhodcovská zmluva mohla byť neplatná aj z iných dôvodov.

Odvolačný súd sa námietkami oprávneného, ktoré sa týkali aplikácie ust. § 45 zákona o rozhodcovskom konaní podrobnejšie nezaoberal z dôvodu, že okresný súd na prejednanú vec neaplikoval uvedené ustanovenie a aplikovať ani nemohol, keďže od 1. januára 2015 je platná a účinná novela zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, vykonaná zákonom č. 336/2014 Z. z., ktorá zrušila ustanovenie § 45 tohto zákona, v dôsledku čoho považoval tieto námietky za irelevantné. V tejto súvislosti odvolací súd považoval za potrebné dodať, že ak sa okresný súd zaoberal otázkou, či v tomto konaní bola daná právomoc rozhodcovského súdu vo veci konať a rozhodnúť, zo strany okresného súdu sa nejednalo o posudzovanie vecnej správnosti rozsudku rozhodcovského súdu, ale o posúdenie, či rozhodcovská zmluva, na základe ktorej bol rozhodcovský rozsudok vydaný, bola platne dojednaná.

Keďže právomoc rozhodcovského súdu nebola založená na absolútne neplatnom právnom úkone, nie je oprávneným predložený exekučný titul nulitným právnym aktom, v dôsledku čoho odvolací súd napadnuté uznesenie okresného súdu podľa § 221 ods. 1 písm. f) a h) O.s.p. zrušil a podľa ods. 2 citovaného ustanovenia vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, v ktorom okresný súd opätovne

rozhodne o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie podľa ust. § 44 ods. 2 Exekučného poriadku.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je odvolanie prípustné.